

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000487

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазовський Олег Володимирович

2. Олег В. Лазовський

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 54105 Право (081 Право)

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11111

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.61

Тема дисертації:

1. Договір факторингу
2. Factoring contract

Реферат:

1. У роботі здійснено системний аналіз правової природи, змісту, особливостей укладення, виконання та припинення договору факторингу, а також визначено його місце в системі цивільно-правових договорів. Дослідження складається з трьох розділів, що охоплюють вісім підрозділів, у яких послідовно розкриваються теоретичні та практичні аспекти правового регулювання факторингових відносин. У першому розділі досліджено особливості правового регулювання відносин за договором факторингу. Значну увагу приділено генезі факторингових відносин, що дозволило простежити еволюцію відповідного правового інституту від найдавніших форм торговельного посередництва до сучасних фінансових інструментів. Запропоновано періодизацію історичного розвитку факторингу, що охоплює п'ять основних етапів: давній період становлення елементів факторингових операцій у господарській практиці Давнього Сходу; формування правових механізмів обігу майнових вимог у римському праві; розвиток фінансових операцій у

середньовічній торгівлі; трансформацію факторингу в новий час у зв'язку з розвитком торговельного та банківського капіталу; сучасний етап, який характеризується інституціоналізацією факторингу та його міжнародною уніфікацією. У роботі також здійснено аналіз міжнародно-правового досвіду регулювання факторингових відносин. Встановлено, що національні механізми правового регулювання факторингу відрізняються залежно від правової системи та економічних умов відповідної держави. У більшості країн відсутні спеціальні закони про факторинг, а правове регулювання здійснюється на основі загальних норм цивільного права, передусім інституту відступлення права вимоги. Поряд із приватноправовими інструментами широко застосовуються публічно-правові механізми фінансового нагляду, що забезпечують стабільність фінансових ринків. Окрему увагу приділено визначенню місця договору факторингу в системі цивільно-правових договорів. Доведено, що правова конструкція цього договору має комплексний характер, оскільки поєднує елементи цесії, кредитного договору, договору купівлі-продажу та посередницьких договорів. Разом із тим обґрунтовано самостійний характер договору факторингу як інтегрованого цивільно-правового договору зі специфічним предметом, правовою метою та суб'єктивним складом. У другому розділі здійснено загальну характеристику договору факторингу, визначено його поняття, правову природу та класифікацію. Встановлено, що договір факторингу є двостороннім, оплатним, каузальним та частково фідучіарним договором, який опосередковує надання фінансування клієнтові під відступлення грошової вимоги до боржника. Запропоновано авторське визначення договору факторингу як цивільно-правового договору, за яким фактор – фінансова установа або інша визначена законом юридична особа – надає клієнтові фінансування та, за потреби, додаткові фінансові послуги, а клієнт відступає факторові належне йому право грошової вимоги. Проаналізовано основні моделі факторингу залежно від розподілу ризику невиконання боржником грошового зобов'язання. Виокремлено регресний факторинг, за якого відповідний ризик покладається на клієнта, та безрегресний факторинг, коли ризик приймає на себе фактор. Також розглянуто класифікацію договору факторингу залежно від суб'єкта ініціювання факторингових відносин, відповідно до якої виділяють класичний і реверсивний факторинг. Значну увагу приділено аналізу змісту договору факторингу та визначенню його істотних умов, серед яких запропоновано виокремлювати умови про предмет, ціну, строк, права та обов'язки сторін, відповідальність сторін, порядок зміни і припинення договору та вид факторингу. Третій розділ присвячено дослідженню динаміки договору факторингу. У роботі проаналізовано порядок укладення договору, особливості його виконання та припинення. Обґрунтовано, що укладення договору факторингу має специфічну структуру, яка включає обов'язкову переддоговірну стадію. На цьому етапі сторони здійснюють комплекс організаційних і фінансово-аналітичних дій, спрямованих на перевірку правомірності та економічної доцільності відступлення грошових вимог. Підтримано доцільність нормативного врегулювання переддоговірних відносин, що сприятиме підвищенню рівня захисту прав учасників факторингових операцій та гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами. Окремо досліджено особливості виконання зобов'язань за договором факторингу. Доведено, що ефективність функціонування цього договору значною мірою залежить від належного визначення модусу виконання зобов'язань, який охоплює порядок, спосіб і послідовність дій сторін щодо реалізації їхніх прав та обов'язків. Підкреслено важливість принципу реального виконання зобов'язань, оскільки лише фактичне здійснення фінансування та відступлення грошової вимоги забезпечує досягнення економічної та юридичної мети договору.

2. The thesis provides a comprehensive analysis of the legal nature, content, and specific features of the conclusion, performance, and termination of a factoring agreement, as well as determining its place within the system of civil law contracts. The research consists of three chapters comprising eight subchapters, which consistently disclose the theoretical and practical aspects of the legal regulation of factoring relations. The first chapter examines the specific features of the legal regulation of relations arising from a factoring agreement. Particular attention is paid to the genesis of factoring relations, which made it possible to trace the evolution of this legal institution from the earliest forms of commercial intermediation to modern financial instruments. The paper proposes a periodization of the historical development of factoring, encompassing five main stages: the ancient stage, characterized by the emergence of elements of factoring transactions in the economic practice of

the Ancient East; the formation of legal mechanisms for the circulation of claims in Roman law; the development of financial operations in medieval trade; the transformation of factoring in the modern era in connection with the development of commercial and banking capital; and the contemporary stage, characterized by the institutionalization of factoring and its international unification. The study also analyzes the international legal experience of regulating factoring relations. It has been established that national mechanisms for the legal regulation of factoring differ depending on the legal system and economic conditions of a particular state. In most jurisdictions, there are no special laws on factoring, and legal regulation is carried out on the basis of general rules of civil law, primarily through the institution of assignment of claims. Alongside private law instruments, public law mechanisms of financial supervision are widely applied in order to ensure the stability of financial markets. Special attention is devoted to determining the place of the factoring agreement within the system of civil law contracts. It is substantiated that the legal structure of this agreement is complex in nature, as it incorporates elements of assignment of claims, credit agreements, contracts of sale, and intermediary agreements. At the same time, the independent character of the factoring agreement is substantiated as an integrated civil law contract with a specific subject matter, legal purpose, and particular composition of parties. The second chapter provides a general characterization of the factoring agreement and defines its concept, legal nature, and classification. It is established that the factoring agreement is a bilateral, onerous, causal, and partially fiduciary contract that mediates the provision of financing to a client secured by the assignment of a monetary claim against a debtor. The author proposes a definition of the factoring agreement as a civil law contract under which the factor—a financial institution or another legal entity authorized by law—provides financing to the client and, where necessary, additional financial services, while the client assigns to the factor a monetary claim belonging to the client. The main models of factoring are analyzed depending on the allocation of the risk of non-performance of the debtor's monetary obligation. In particular, recourse factoring, where the relevant risk is borne by the client, and non-recourse factoring, where such risk is assumed by the factor, are distinguished. The classification of factoring agreements depending on the party initiating the factoring relationship is also examined, according to which classical factoring and reverse factoring are identified. Considerable attention is devoted to the analysis of the content of the factoring agreement and the determination of its essential terms, including provisions concerning the subject matter, price, duration of the agreement, rights and obligations of the parties, liability of the parties, procedures for amendment and termination of the agreement, and the type of factoring. The third chapter is devoted to the study of the dynamics of the factoring agreement. The paper analyzes the procedure for concluding the agreement, as well as the specific features of its performance and termination. It is substantiated that the conclusion of a factoring agreement has a specific structure that includes a mandatory pre-contractual stage. At this stage, the parties perform a set of organizational and financial-analytical actions aimed at verifying the legality and economic feasibility of the assignment of monetary claims.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лазовський О. В. Досвід правового регулювання відносин за договором факторингу в зарубіжних правопорядках. Нове українське право. 2025. Вип. 3. С. 256–261. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.3.31>.

- Лазовський О. В. Правова природа договору факторингу. Нове українське право. 2025. Вип. 4. С. 227–232. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.4.28>.
- Лазовський О. В. Договори регресного та безрегресного факторингу. Нове українське право. 2025. Вип. 5. С. 168–173. <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.5.23>.
- Лазовський О. В. Модус виконання зобов'язань за договором факторинг. Юридичний науковий електронний журнал. №12. 2025. С. 73–76. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-12/13>.
- Лазовський О. В. Особливості укладення договору факторингу. Національні інтереси України: науково-практичний журнал. №1(18). 2026. С. 699–708. [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1\(18\)-699-708](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1(18)-699-708).

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0121U100150; 0124U001503

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кот Олексій Олександрович

2. Oleksii O. Kot

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7284-4507

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панова Людмила Вячеславівна

2. Liudmyla V. Panova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1393-8626

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зеліско Алла Володимирівна

2. Alla V. Zelisko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000 0002-1899-407X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гуцуляк Володимир Казимирович

2. Volodymyr Hutsuliak

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Великанова Марина Миколаївна
2. Maryna Velykanova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1845-6500

Додаткова інформація: ;<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222123118>

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гриняк Андрій Богданович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кот Олексій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бодюл Євген Миколайович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна